

§ 637

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jenni Pajusen ym. valtuustoaloitteesta koskien katutyö- haittoja

HEL 2023-005725 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki teettää ulkopuolisen arvioinnin katutöiden ja -muutosten onnistumisesta lähialueiden asukkaiden näkökulmasta.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seurantaa ja asukaskyselyjä. Syksyllä 2023 otettiin käyttöön MOPSI-palautejärjestelmä myös infrarakentamisen hankkeissa, mikä on parantanut palautteiden käsitteilyä ja antaa parempaa koostetietoa siitä, mihin asukkaiden palautteet kohdistuvat. Tämä mahdollistaa tarkemman seurannan ja arvioinnin siitä, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Seurannan ja asukaskyselyjen avulla pyritään selvittämään, mitkä alueen toiminnot toimivat hyvin ja missä on parannettavaa.

Vuoden katutyömaakilpailussa katutöitä arvioidaan laajasti ulkopuolisen raadin toimesta. Tarkkailijat ovat olleet vuosina 2021 - 2023 paikalla tarkkailemassa ja opastamassa työmaita parhaissa käytännöissä sekä raportoineet puutteista rakennuttajalle. Osapuolina raadissa ovat Näkövammaisten liitto, Helsingin seudun kauppakamari, Rakli, Helsingin seudun liikenne (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Infra ry, Infra Uusimaa ry, Ramboll Finland Oy, Invalidiliitto ry sekä Helsingin kaupungin rakennuttamisen toimijoita. Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Projekteissa kehitetään jatkuvasti urakka-asiakirjoja ja nykyisin käytettävää sanktiojärjestelmää on paranneltu niin, että se vastaa entistä paremmin tarvetta varmistaa työmaiden suunnitellun mukainen eteneminen. Kehityksen tavoitteena on lyhentää katujen ja muiden yleisten alueiden varausaikoja työmaa ja vastaavan käyttöön hinnoittelumallilla sekä ohjata mahdollisimman lyhytaikaiseen tai vain päiväsaikaan tapahtuvaan katualueen ja yleisten alueiden varaamiseen. Talousarvioneuvotteluiden tuloksena otetaan käyttöön työmaalupaus katu- sekä

muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Aalto-yliopiston tutkimustulosten perusteella on kehitetty Helsingin katutyömalli ja tutkimuksessa esitetyjä toimenpiteitä on sisällytetty muun muassa Kasin katutöiden ja Mannerheimintien katu-urakoiden laatuvaatimukseen. Toimintamalleja kehitetään edelleen tulevissa urakoissa. Lisäksi jo kehitettyjä menetelmiä jalkautetaan aktiivisesti käytäntöön toimialalla. Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella, ja urakoitsijoilta vaaditaan sopimusehtojen mukaisesti aikaisempaa tarkempaa aikataulu- ja työnsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista. Edellä mainitun lisäksi uuden ulkopuolisen arvioinnin teettämisellä ei tässä vaiheessa arvioida saatavan lisäarvoa katutöiden haittojen vähentämistyölle.

Käsittely

Esittelijän muutos: Otsikossa ja esittelijän perusteluissa puhutaan toivomusponnosta. Kyseessä on kuitenkin valtuustoaloite ja muuten tekstit tämän mukaiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mikko Suikki, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20246
mikko.suikki(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 26.04.2023 Pajunen Jenni Ulkopuolinen arviointi Helsingin katutyömaiden onnistumisesta asukkaiden kannalta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki teettää ulkopuolisen arvioinnin katutöiden ja -muutosten onnistumisesta lähialueiden asukkaiden näkökulmasta.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seuranta ja asukaskyselyjä. Syksyllä 2023 otettiin käyttöön MOPSI-palautejärjestelmä myös infrarakentamisen hankkeissa, mikä on parantanut palautteiden käsittelyä ja antaa parempaa koostetietoa siitä, mihin asukkaiden palautteet kohdistuvat. Tämä mahdollistaa tarkemman seurannan ja arvioinnin siitä, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Seurannan ja asukaskyselyjen avulla pyritään selvittämään, mitkä alueen toiminnot toimivat hyvin ja missä on parannettavaa.

Vuoden katutyömaakilpailussa katutöitä arvioidaan laajasti ulkopuolisen raadin toimesta. Tarkkailijat ovat olleet vuosina 2021 - 2023 paikalla tarkkailemassa ja opastamassa työmaita parhaissa käytännöissä sekä raportoineet puutteista rakennuttajalle. Osapuolina raadissa ovat Näkövammaisten liitto, Helsingin seudun kauppakamari, Rakli, Helsingin seudun liikenne (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Infra ry, Infra Uusimaa ry, Ramboll Finland Oy, Invalidiliitto ry sekä Helsingin kaupungin rakennuttamisen toimijoita. Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katutöille.

Projekteissa kehitetään jatkuvasti urakka-asiakirjoja ja nykyisin käytettävää sanktiojärjestelmää on paranneltu niin, että se vastaa entistä paremmin tarvetta varmistaa työmaiden suunnitellun mukainen eteneminen. Kehityksen tavoitteena on lyhentää katujen ja muiden yleisten alueiden varausaikoja työmaa ja vastaavan käyttöön hinnoittelumallilla sekä ohjata mahdollisimman lyhytaikaiseen tai vain päiväsaikaan tapahtuvaan katualueen ja yleisten alueiden varaamiseen. Talousarvioneuvotteluiden tuloksena otetaan käyttöön työmaalupaus katu- sekä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Aalto-yliopiston tutkimustulosten perusteella on kehitetty Helsingin katutyömalli ja tutkimuksessa esitetyjä toimenpiteitä on sisällytetty muun muassa Kasin katutöiden ja Mannerheimintien katu-urakoiden laatuvaatimukseen. Toimintamalleja kehitetään edelleen tulevissa urakoissa. Lisäksi jo kehitettyjä menetelmiä jalkautetaan aktiivisesti käytäntöön

toimialalla. Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella, ja urakoitsijoilta vaaditaan sopimusehtojen mukaisesti aikaisempaa tarkempaa aikataulu- ja työsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista. Edellä mainitun lisäksi uuden ulkopuolisen arvioinnin teettämisellä ei tässä vaiheessa arvioida saatavan lisäarvoa katutöiden haittojen vähentämistyölle.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Jenni Pajunen on tehnyt 26.4.2023 seuraavan toivomusponnen: ”Helsinki teettäisi ulkopuolisen arvioinnin katutöiden ja -muutosten onnistumisesta lähialueiden asukkaiden näkökulmasta Esplanadilla, Mannerheimintiellä, Hakaniemessä, Laajasalossa sekä Kruununsiltojen ja Kalasatama-Pasila raitioteiden varrella ja tarvittaessa muissa kohteissa. Selvityksessä esitetään keinoja siihen, miten katutöiden toteuttamista voidaan tehostaa, rakennusaikaisia haittoja asukkaille vähentää ja heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa katutöiden suunnitteluun ja toteutukseen.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 7.11.2023 mennessä.

Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 5.12.2023 saakka.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mikko Suikki, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20246
mikko.suikki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 26.04.2023 Pajunen Jenni Ulkopuolinen arviointi Helsingin katutyömaiden onnistumisesta asukkaiden kannalta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano